

บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ. (2558, สิงหาคม) “ปัญญาหนังสือ หยังรู้-ตรวรู้ ดู-แล หนังสือ ตอนออกสิงหาค์” สารนครศรีธรรมราช. 45(8) : หน้า 62-67.

หอสมุดแห่งชาติ

ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปัญญาหนังสือ หยังรู้-ตรวรู้ ดู-แล หนังสือ ตอนออกสิงหาค์

นายหนังสือบุญธรรม เทอดเกียรติชาติ

ดู วยเมื่อปลายปี ๒๕๕๒ ท่าน ศ.พิเศษ ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้เมตตากรุณามิจดหมายมาถึงผม (ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒) ได้จุดประกายการเขียนเรื่อง **ปัญญาหนังสือ** ขึ้น ผมเอง เป็น **ผู้ศึกษาและปฏิบัติ** ทั้งเรื่อง **หนังสือ** และเรื่อง **หนังสือ** จึงเป็นการจุดประกายที่ติดพัน โดยเฉพาะตอน **ออกสิงหาค์** หรือ **จับสิงหาค์** ที่มีรูป **สิงขาร** และ **สิงคำ**

การออกรูป **พระฤๅษี** **พระอิศวร** ในหนังสือ เป็นเรื่องศาสนาพราหมณ์ แล้วการออก **สิงขาร** **สิงคำ** จึงไม่เกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์ ถ้าเกี่ยว **สิง** คือ **สิงค์** ที่หมายถึงอวัยวะเพศหรือเปล่า จึงลองเขียนให้ลึกๆ นึกให้กว้างๆ น่าจะเป็นการสร้างสรรคไปอีกรูปแบบหนึ่ง

มาจากสงครามชั้นวรรณของพราหมณ์ ผสมกับสงครามผิวของฝรั่ง

ถ้ากลับไปคำถามว่าการออกรูป **สิงขาร** **สิงคำ** หรือ **สิงหาค์** หรือ **จับสิงหาค์** มันจะเป็น ศิลปะที่ดีที่สุด เพราะได้ถ่ายทอดความรู้สึกทางศาสนา หรือไม่

และเป็น ศิลปะที่แท้ ที่ทำให้เกิดความรู้สึกใหม่ๆ ที่มีความเป็นภราดรภาพต่อกัน หรือไม่ หากจะเป็นการ ถ่ายทอดความรู้สึกทางศาสนา ก็คงที่เคยมีผู้ให้ความเห็นเอาไว้แล้ว ก็คือ **สิงขาร** เป็นฝ่าย ธรรม ส่วน **สิงคำ** เป็นฝ่าย อธรรม

แต่ในเมื่อให้ออกมาเพื่อ ต่อสู้กัน กัดกัน ฟัดกัน แล้วจะ ทำให้เกิดความรู้สึกใหม่ๆ ที่มีความเป็นภราดรภาพ ต่อกัน อย่างไร

ถามว่า **สิงคำ** ผู้กลับชาติมาเกิดเป็น **นิลพัท** เป็นฝ่าย อธรรม จริงหรือ ก็ในเมื่อ **นิลพัท** เป็นผู้คอยส่งเสบียงอาหารให้แก่กองทัพพระราม ตอนไปตีกรุงลงกา ครั้น เมื่อเสร็จศึก พระรามปูนบำเหน็จแต่งตั้งให้เป็น **อุปราชกรุงชมพู** มีนามใหม่ว่า **พระยาอภัยพิทวงศ์**^{๓๕} แล้วจะเป็นฝ่าย อธรรม อย่างไร

^{๓๕}musichousethailand.com สืบค้นเมื่อ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๓

บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ. (2558, สิงหาคม) “ปัญญาหนึ่งตะลุง หยั่งรู้-ตรวजू ดู-แล
หนึ่งตะลุง ตอนออกสิงหวิค้ำ” สารนครศรีธรรมราช. 45(8) : หน้า 62-67.

สง
พระนครศรีธรรมราช

นิลพัท ตอนเป็นพระบอภัยพิทักษ์

คุณคำไม่ขัด จึงไม่เป็นวัฒนธรรม เพราะไม่ได้ ถ่ายทอดความรู้สึกทางศาสนาให้ชัด
และเรื่องที่ว่า จะ ทำให้เกิดความรู้สึกใหม่ๆ ที่มีความเป็นภราดรภาพต่อกัน ก็ไม่ชัด เพราะถ้าคนพุงนี้แสดงอีก
ก็ต้องออกมา ฟัด กัดกัน อีก
ไม่ใช่ ภราดรภาพ ที่ ยั่งยืน
เลยทำให้ หยั่งรู้-ตรวजू ว่า ที่หนึ่งตะลุงภาคใต้ฝั่งทะเลตะวันออก เขาเลิกล้างไม่ยอมเล่นรูป สิงขาว สิงดำ
หรือ ออกสิงหวิค้ำ หรือ จับสิงหวิค้ำ ไปเมื่อประมาณ ๑๐๐ ปีมาแล้วนั้น มันน่าจะเป็นเพราะ
ไม่เป็น วัฒนธรรม เนื่องจาก คุณคำไม่ขัด ในการ ถ่ายทอดความรู้สึกทางศาสนา ก็ได้
แถมยังจะเจตให้ต่อสู้ฟัดกัดกันอีก จึงไม่ ทำให้เกิดความรู้สึกที่เป็นภราดรภาพต่อกัน แต่ได้กลายเป็น
เป็นการปลุกฝังให้รังเกียจ ผิดคำ ขนคำ จนกระทั่ง เข้ากระดุกดำ ในปัจจุบันนี้ก็ได้
เครื่องสำอางที่ทำให้ ผิวยาว สว่างใส
ยาย้อมผม ที่ทำให้ผมเป็นสีอื่น ที่ไม่ใช่สีดำ โดยเฉพาะสีผมของ ผรั่ง จึงขายดี มีกำไรกลายเป็นทุน ไว้ทุ่มเท
หมุนไปในการโฆษณาทางสื่อต่างๆ
โดยเฉพาะทางโทรทัศน์เกือบจะทุก ๑๕ นาทีก็ว่าได้ ทำให้ หยั่งรู้-ตรวजू แบบ ต่อ-ยอด ออกไปได้ว่า
สงคราม สิงขาว สิงดำ น่าจะมาจาก ๒ สาเหตุ
สาเหตุที่ ๑ มาจากการแบ่งชั้นวรรณะในศาสนาพราหมณ์ เพราะคำว่า วรรณะ นั้น มันแปลว่า ผัว ก็ได้

บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ. (2558, สิงหาคม) “ปัญญาหนึ่งทะลุ หยั้งรู้-ตรจรู้ ดู-แล
หนึ่งทะลุ ตอนออกถึงหัวค้ำ” สารนครศรีธรรมราช. 45(8) : หน้า 62-67.

พระนครศรีธรรมราช

การแบ่งชั้นวรรณะในศาสนาพราหมณ์^{๔๐} คือ **วรรณะกษัตริย์** เป็นนักรบ ทำหน้าที่ป้องกันชาติบ้านเมือง และ
ทำศึกสงคราม วรรณะนี้กำเนิดมาจาก **หน้าอก** ของพระพรหม

วรรณะพราหมณ์ ผู้ทำพิธีกรรมแก่ประชาชนทุกวรรณะ มีหน้าที่ติดต่อกับเทพเจ้า สั่งสอนศาสนา ศึกษา
จดจำ สืบต่อคัมภีร์พระเวท วรรณะนี้กำเนิดมาจาก **ปาก** ของพระพรหม

วรรณะแพศย์ ผู้ประกอบพาณิชยกรรม เกษตรกรรม ซึ่งเป็นวรรณะของคนส่วนใหญ่ในสังคม วรรณะนี้กำเนิด
มาจาก **มือ** ของพระพรหม

วรรณะศูทร ผู้เป็นกรรมกร ผู้ใช้แรงงาน วรรณะนี้กำเนิดมาจาก **เท้า** ของพระพรหม
ถ้ามีการแต่งงานข้ามวรรณะ ระหว่างวรรณะศูทรกับวรรณะอื่นบุตรที่เกิดมาก็จะกลายเป็น **จัณฑาล**
(ภาษาไทย คือ กาลกิณี) เป็นผู้อยู่นอกระบบวรรณะ ซึ่งเป็นที่รังเกียจของทุกวรรณะ

วรรณะ **พราหมณ์** **กษัตริย์** และ **แพศย์** เป็นของ **คนอารยัน** มี **ผิวขาว** ที่เพิ่งอพยพเข้ามา เป็นผู้เริ่ม
เรื่องศาสนา ส่วนวรรณะ **ศูทร** เป็นของ **คนดราวิเดียน** มี **ผิวดำ** เป็นชนพื้นเมืองโบราณของอินเดีย
แต่ในศาสนาพุทธเองก็มีเรื่อง **ผิว** ดังที่ท่านอาจารย์ว่าที่ ร.ต.เลิม ธัญญาประสาท หัวหน้า

อ.ว่าที่ ร.ต.เลิม ธัญญาประสาท

คณะส่งเสริมสหกรณ์ภูเก็จ (เก็บงานเขียนอย่างนี้) กล่าวในทำนองว่า ศาสนาพุทธก็ได้ให้ความสำคัญ
กับเรื่องผิว ตามที่ปรากฏอยู่ในจตุรพิภพร (คือพรทั้ง ๔ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ) และในวิชาการแพทย์แผนปัจจุบัน
ให้ความสำคัญต่อการคัดสรรกรรมตกแต่ง ตลาดเครื่องสำอางก็รุ่งเรือง^{๔๑}

^{๔๐}<http://th.wikipedia.org/wiki> สืบค้นเมื่อ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓

^{๔๑}เลิม ธัญญาประสาท ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย เรื่อง การวิจัยและพัฒนาเครือข่ายศิลปินพื้นบ้าน
เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม กศน.จังหวัดนครศรีธรรมราช

บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ. (2558, สิงหาคม) “ปัญญาหนึ่งทะลุ หยังรู้-ตรวजू ดู-แล
หนึ่งทะลุ ตอนออกลิ้งหัวค้ำ” สารนครศรีธรรมราช. 45(8) : หน้า 62-67.

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๒ มีว่า **จับลิ้งหัวค้ำ** น. การเล่นเกมเบ็ดเตล็ดก่อนจะเล่นเกมที่แสดงจริง **เพื่อเรียกคนดู** เช่นในการเล่นหนังตะลุงหนังใหญ่หรือโขน^{๔๔}

ถ้าเรียกคนดูได้จริง หนังตะลุงฟุ้งทะเลตะวันออก ก็ไม่ต้องเลิกถังไปตั้ง ๑๐๐ ปีมาแล้ว

อนึ่ง ที่ท่าน รศ.วิมล คำศรี ให้ความเห็นไว้ว่า การออกลิ้งหัวค้ำที่ยังมีเล่นอยู่บ้างก็เพื่อเป็นการแก้แค้น โดยการเอาเค็ดคำว่า **แก๊** เพราะถึงตัวถูกมัดแล้วถูกแก้ให้เป็นอิสระ^{๔๕} ก็ในเมื่อปัจจุบันนี้ (๒๕๕๓) หนังตะลุงภาคใต้ฟุ้งทะเลตะวันออก ก็ยังแสดงแก้กันอยู่ แต่ไม่ใช่รูป **ลิ้งดำ ลิ้งขาว** และได้เอาเค็ดคำว่า **แก๊** ลิ้งดำที่ถูกมัด ให้เป็นอิสระ หว่าได้เล่นรูปอื่น และเอาเค็ดอื่นแทน

ผมคนหนึ่งขอยืนยันว่า หนังตะลุงและศิลปอื่นๆ ทั่วฟ้าเมืองไทยที่ยังแก้กันได้ก็ยังคงเป็น **ศิลปินศักดิ์สิทธิ์** ดังที่ท่าน ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย รอง ผอ.สกว.เคยกล่าวไว้

แต่เค็ดคำว่า **แก๊** ให้ลิ้งดำที่ถูกมัดให้เป็นอิสระนั้นไม่ ศักดิ์สิทธิ์ กับหนังตะลุงภาคใต้ฟุ้งทะเลตะวันออกแล้ว จึงได้เลิกถังไปนานนับ ๑๐๐ ปี

ถ้าจะให้หนังตะลุงฟุ้งทะเลตะวันออกกลับมาเล่นอีก ก็ลอง **หยังรู้-ตรวजू** ว่าการ **ปฏิรูปประเทศไทย** จะต้องไปให้ถึง **เรื่องลิ้ง** ด้วย

มาถึงตอนนี้ทำให้ผม **วาบ** ไปลิ้งคำพูดของท่าน ศ.พิเศษ ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง ที่กล่าวในการอภิปรายที่โหนดกัณฑ์ ซึ่งผมอยู่ ณ ที่นั่นด้วย ดูเหมือนว่าท่านจะกล่าวเปิดการประชุมสัมมนาและบรรยายนำเรื่อง **พัฒนาการทางวัฒนธรรม : กรณีทักษิณ** ณ โรงแรมไทยไฮเต็ล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๔ โน้น แต่พอไปดูเอกสาร **ไม่มี** (ผู้ถอดเทปอาจ จะตัดออกเสียก็ได้)

ท่านกล่าวว่า หนังตะลุงตอนดึกๆ จะมีการพูดเรื่อง **การเมือง** แต่ผมก็นำคำนี้ไปอภิปรายที่ สวช.ต่อหน้าท่าน และต่อหน้าท่าน **เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์** ด้วย ทั้ง ๒ ท่านยิ้ม **ที่ผม หยังรู้ ตรวजू** เอาเองว่า เป็น **ท่าที** ของการยอมรับกับกรณีนี้

ศ.พิเศษ ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง

^{๔๔}dict.longdo.com/index.php?lang=en&search สืบค้นเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๕๓

^{๔๕}วิมล คำศรี หนึ่งตะลุงอันครุ คู่เมืองนครศรีธรรมราช อ้างแล้ว หน้า ๒.

บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ. (2558, สิงหาคม) “ปัญญาหนึ่งตะลุง หยั่งรู้-ตรวรู้ ดู-แล
หนึ่งตะลุง ตอนออกลิ้งหัวค่ำ” สารนครศรีธรรมราช. 45(8) : หน้า 62-67.

นี่ก็มาถึงบทที่ ๑๖ แล้ว ถ้าเป็นการแสดงหนึ่งตะลุงก็นับว่าดีแล้วละ ก็จะพูดการเมืองบ้าง (ไม่ได้เจตนา
แต่มัน วาบ ขึ้นมาเอง)

การ ปฏิรูปประเทศไทย ไปไม่ถึงเรื่อง ลิง เพราะเห็นว่า มันไม่เกี่ยวกัน ก็แสดงว่าการ ปฏิรูปประเทศไทย
ได้ถูกคุกคามด้วยความ ผิดเพี้ยน ฉาบฉวย เข้าใจแล้ว

เรื่อง ลิง ที่ว่าเป็นเรื่องของ วัฒนธรรม

ในหลวงของเรา เคยมีพระราชดำรัสว่า การรักษาวัฒนธรรม คือการรักษาชาติ ที่มีการ ปฏิรูปประเทศไทย
ก็เพื่อจะ รักษาชาติ เป็นหลักมิใช่หรือ

ปฏิรูป ให้หนึ่งตะลุงภาคใต้ ๒ ฟังทะเล หนึ่งประโมทัย หรือ หนึ่งปราโมทัย หรือ หนึ่ง บักต้อ หรือ
หนึ่งบักบ้องบักแก้ว ในภาคอีสาน และ หนึ่งใหญ่ ทำให้เห็นว่า คุณค่าชัด เป็น วัฒนธรรม ให้เป็น ศิลปะที่ดีที่สุด
ที่ถ่ายทอดความรู้สึกทางศาสนา ให้เป็น ศิลปะที่แท้ที่แท้ ให้มีความเป็นภราดรภาพต่อกัน

ปฏิรูปให้เข้ากัน ให้สอดคล้องกัน ให้เหมาะสมกัน กับ คน ในทุกๆ ภูมิภาค

ดังเช่นเรื่อง มโนราห์ และ มโนห์รา หรือ โนรา ที่เป็น มรรค ผล นิพพาน ตามคำกล่าวของ โนราพุ่มทิว
หรือ ขุนอุปถัมภ์นรากร

จะ ปฏิรูป อย่างไร เพื่อจะ สร้าง หรือ เสริม หรือ ช่อม ก็ให้ช่วยกันเป็นโยมกันหน่อยเถิด

๕

๖๗

สง
พระนครศรีธรรมราช